

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/10/2025
Identifikačné číslo spisu:	8113231954
Dátum vydania rozhodnutia:	25.03.2026
Meno a priezvisko:	JUDr. Marián Sluk
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2026:8113231954.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu M. J., narodeného X. zastúpeného Advokátkou kanceláriou JUDr. Kišeľak, s.r.o., Prešov, Weberova 8, IČO: 53916425, proti žalovaným 1/ M., narodenému X., 2/ TER family s.r.o., Michalovce, Masarykova 13, IČO: 44555229, o zaplatenie 422.000 eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Prešov pod sp. zn. 9C/124/2013, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove z 9. apríla 2024 sp. zn. 23Co/7/2023, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému 1/ a 2/ proti žalobcovi p r i z n á v a nárok na náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

Odôvodnenie

1. Žalobou doručenu súdu 31. októbra 2013 sa žalobca domáhal voči žalovaným spoločného a nerozdielného zaplatenia sumy 422.000 eur spolu s úrokom z omeškania odo dňa 26. mája 2013 až do zaplatenia titulom odpredaja nehnuteľností (pozemkov) vo výlučnom vlastníctve žalobcu ku dňu 11. marca 2010, v k. ú. O., zapísaných na LV č. X. ako pozemok parcela KN C č. 6186/40 a KN C č. 6186/41 (ďalej aj „pozemky“). Žalovaný 1/ ako splnomocnenec žalobcu uzatvoril v mene a na účet žalobcu ako predávajúci s kupujúcim SR - Slovenskou správou ciest kúpnu zmluvu, predmetom ktorej boli predmetné pozemky za kúpnu cenu 422.000 eur, ktorú kupujúci uhradil na zmluvne dohodnuté číslo účtu v peňažnom ústave vedené na žalovanom 2/. Kúpna cena za odpredané pozemky sa nedostala do dispozície žalobcu, preto žalobca podanou žalobou požaduje jej zaplatenie s príslušenstvom proti žalovaným 1/ a 2/.

2. Okresný súd Prešov (ďalej aj „súd prvej inštancie“) rozsudkom 22. septembra 2022 č. k. 9C/124/2013-432 žalobu zamietol a žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

2.1. Súd prvej inštancie pristúpil k sudcovskej koncentrácii konania, keď listom zo 04. 05. 2022 (č. l. 152 - 153 spisu) vyzval súd strany sporu, aby mu v lehote 10-tich dní oznámili dôkazné prostriedky, ktoré navrhujú vykonať na pojednávaní. Pri každom dôkaznom prostriedku bolo potrebné uviesť, čo sa ním má preukázať. Súd ich zároveň poučil, že na dôkazné prostriedky navrhnuté neskôr, rovnako aj na

skutkové okolnosti uvedené po stanovenej lehote, súd nemusí prihliadať. Predmetná výzva bola stranám sporu zasielaná spolu s predvolaním na pojednávanie 20. 06. 2022. Žalobcovi bola výzva doručená 10. 05. 2022 a jeho právnomu zástupcovi bola výzva doručená 20. 05. 2022. Listom doručeným súdu 16. 05. 2022 (č. l. 156 - 157 spisu) žalovaný 1/ požiadal o predĺženie lehoty na oznámenie dôkazných prostriedkov. Podaním doručeným súdu 23. 05. 2022 žalovaný 1/ oznámil, že požaduje pripojiť právoplatne ukončený spis 17C/57/2012, navrhuje vypočúť strany sporu a svedka (jeho otca) k okolnostiam nadobudnutia pozemkov žalobcom od žalovaného 1/. Tiež navrhuje vykonať dôkaz listinami - bankovými výpismi, ktoré preukazujú, že kúpna cena nebola poukázaná žalovanému 1/, ďalej dôkaz listinou - dohodou o vzdaní sa práva z 19. 03. 2012 a rovnako aj zvukovým záznamom rozhovoru medzi žalobcom a žalovaným 1/ k okolnostiam nadobudnutia pozemkov žalobcom od žalovaného a ďalším prevodom na tretie osoby. Listom z 26. 05. 2022 (č. l. 164 spisu) súd žalovanému 1/ uviedol, že nedostatočne substancoval niektoré svoje dôkazné návrhy a zároveň pre prípad, ak chce vykonať dôkaz výsluchom svojho otca, nech zabezpečí jeho prítomnosť na pojednávaní. Listom doručeným súdu 31. 05. 2022 právny zástupca žalobcu oznámil súdu, že nemôže v lehote 10 dní splniť ním uloženú povinnosť z dôvodu rodinných problémov a v snahe aspoň čiastočného splnenia súdom uložených povinností, predkladá súdu rozsudok KS v PO č. k. 8Co/10/2021-625 z 28. 02. 2022. Listom z 01. 06. 2022 (č. l. 191 spisu) oznámil súd právnomu zástupcovi žalobcu, že mu lehotu na predloženie dôkazných návrhov predlžuje do 12. 06. 2022. Do 12. 06. 2022 však súd prvej inštancie žiadne dôkazné návrhy od žalobcu alebo jeho právneho zástupcu neobdržal.

2.2. Súd prvej inštancie vo veci rozhodoval na pojednávaní konanom dňa 22. 09. 2022, na ktorom vykonal dokazovanie obsahom listín tvoriacich súdny spis, ktoré stranám sporu sú známe, pretože boli výlučne nimi predložené alebo im súdom preposlané ako aj prepisom nahrávky a čestným prehlásením nachádzajúcimi sa v spise 17C/57/2012. Súd striktne postupoval podľa ustanovení CSP týkajúcich sa procesného útoku a procesnej obrany a vykonal iba dôkazy stranami sporu navrhnuté ale súčasne navrhnuté spôsobom tak, že boli dostatočne substancované (určité). Preto súd nemohol reflektovať na dôkazný návrh „pripojenie alebo oboznámenie spisu 17C/57/2012“, pretože súhrnné zistenie spisom prípustné nie je, a preto súd vykonal z tohto spisu dôkaz iba tými listinami, ktoré strany sporu výlučne navrhli, a to žalovaný 1/ prepis zvukovej nahrávky zo stretnutia v reštaurácii U Greka a právny zástupca žalobcu prečítaním čestného vyhlásenia vyhotoveného žalobcom. Pokiaľ ide o výsluch otca žalovaného 1/, tento jeho prítomnosť na pojednávaní nezabezpečil, preto súd tento návrh nerealizoval. V tomto štádiu odôvodnenia súd uvádza, že neprítomnosť žalobcu na pojednávaní nebola súdu oznámená vopred, (súd by snád' pri substancovaní tohto dôkazného návrhu, teda čo sa má z výsluchu žalobcu zistiť, uvažoval o odročení pojednávania, aby zachoval zásadu bezprostrednosti a priamosti a teda, aby nepreberal skutočnosti tvoriace súdny spis v neprítomnosti žalobcu, ktorý by následne na základe znalosti predbežného právneho posúdenia súdu mohol svoje vyjadrenia tomu prispôbovať), ale neprítomnosť žalobcu bola súdu oznámená právnym zástupcom žalobcu až na pojednávaní. Pobyt v nemocnici je skutočnosťou ospravedlňujúcou neúčast' žalobcu na pojednávaní, avšak právny zástupca za týmto účelom pojednávanie odročiť nežiadal a navyiac, z ďalej uvedeného právneho názoru zaujatého súdom je zrejmé, že súd výsluch žalobcu za potrebný ani nepovažoval, a to aj pre nedostatok špecifikácie, čo sa ním má zistiť. Čo sa týka ďalších dôkazných návrhov právneho zástupcu žalobcu, a to vyžiadanie správy z daňového úradu o tom, či suma 422.000 eur prevzatá, či už žalovaným 1/ alebo 2/ bola zdanená, tento súd zamietol ako pre konanie irelevantný. Rovnako pre konanie bol irelevantný spis z KR PZ, z ktorého malo vyplývať ako žalovaný 1/ z účtu žalovaného 2/ vyberal finančné prostriedky z poukázanej sumy 422.000 eur, pretože táto skutočnosť žalovaným 1/ vôbec popretá nebola a rovnako je pre konanie irelevantná. Čo sa týka výsluchu syna žalobcu, advokáta B. a prípadne aj žalobcu, k prepisu hovoru zo stretnutia U Greka za účelom potvrdenia, že tento nie je autentický v tom, že podľa právneho zástupcu žalobcu neobsahuje vyhrážky, ktoré mali zaznieť vo vzťahu k žalobcovi, súd uvádza, že tento bol jednak vznesený oneskorene, keďže právnomu zástupcovi žalobcu bolo zrejmé, že žalovaný 1/ vykonanie dôkazu prepisom tohto hovoru, resp. priamo zvukovou nahrávkou navrhol, a jednak z hľadiska zamerania výsluchu týchto osôb v smere, ktorý uvádzal právny zástupca žalobcu, považoval súd tento výsluch za irelevantný.

2.3. Z vykonaných listinných dôkazov súd prvej inštancie zistil, že: „8.1. Kúpnu zmluvou zo dňa 18. 07. 2007 (č. l. 232 - 233) B. O. I. s manželkou predali žalovanému 1/ nehnuteľnosti v k. ú. O. označené ako parcely KN C č. 6186/1 o výmere 6.198 m² a č. 6186/33 o výmere 2.470 m² za kúpnu

cenu 1.550.000 Sk (ďalej aj ako „pôvodné pozemky“). Ako vyplýva zo správy Okresného úradu Prešov, katastrálneho odboru (č. l. 18), parcely KN C č. 6186/1 a č. 6186/33 boli geometrickým plánom č. X. rozdelené na parcely KN C č. 6186/1, 6186/33 a parcely KN C č. 6186/40 a 6186/41. Toto rozdelenie pôvodných dvoch pozemkov na pozemky štyri, je podstatné aj pre prejednávajúcu vec, pretože ohľadne týchto pozemkov možno vybadať dve rozdielne línie vzťahov medzi stranami sporu.

8.2. Zmluvou zo dňa 06. 10. 2008 pôvodné pozemky previedol žalovaný 1/ na žalobcu za kúpnu cenu 1.550.000 Sk, pričom v článku III. ods. 2 kúpnej zmluvy je uvedená deklarácia, že kupujúci sa zaväzuje zaplatiť kúpnu cenu v hotovosti vo výške uvedenej v článku III. ods. 1 pri podpise tejto zmluvy a v ods. 3 sa uvádzalo „Predávajúci podpisom tejto zmluvy potvrdzuje prevzatie finančnej čiastky uvedenej v článku III. ods. 1 tejto zmluvy.“ (č. l. 241 - 242).

8.3. Dňa 11. 03. 2010 žalobca udelil žalovanému 1/ plnú moc (č. l. 265) nasledujúceho znenia: „Aby ma v celom rozsahu zastupoval pri všetkých právnych úkonoch týkajúcich sa predaja môjho majetku. Jedná sa o odpredaj časti pozemku, ktorej som výlučným vlastníkom, zapísaný v k. ú. O. na LV č. XXXX ako pozemok parcela č. KN C 6186/40 - zastavané plochy a nádvoria v celkovej výmere 5.333 m² a parcela č. KN C 6186/41 - zastavané plochy a nádvoria v celkovej výmere 3 m². Najmä ho splnomocňujem ku všetkým právnym úkonom spojených s odpredajom predmetnej nehnuteľnosti a v zastupovaní mojej osoby so záujemcom o kúpu SR - Slovenská správa ciest, Miletičova č. 19, 826 19 Bratislava a na podpísanie kúpnej zmluvy týkajúcej sa nehnuteľnosti.“

8.4. Žalovaný 1/ ďalej súdu predložil zmluvu o nájme nehnuteľnosti zo dňa 04. 01. 2010 (č. l. 261 - 262) uzatvorenú medzi prenajímateľom M. a nájomcom Z., za ktorú koná M. - konateľ, predmetom ktorej bolo dočasné užívanie parciel 6186/1 o výmere 6.198 m² a 6186/33 o výmere 2.470 m², (teda pôvodné parcely pred rozdelením), kde z článku IV. ods. 1 vyplýva, že:

- prenajímateľ berie na vedomosť skutočnosť, že nájomca dňom podpísania tejto zmluvy preberá na seba akékoľvek finančné záväzky vyplývajúce z jeho podnikateľskej činnosti na uvedených pozemkoch a celkové finančné hospodárenie nájomcu patrí výlučne do jeho kompetencie a
- nájomca sa zaväzuje platiť v plnom rozsahu ročné daňové poplatky za prenajímateľa na základe platového výmeru, ktorý každoročne vystavuje správca dane, a to mesto O..

Tu je potrebné zdôrazniť, že napriek tomu, že zmluva je nazvaná ako zmluva o nájme nehnuteľnosti, nájomca nebol prenajímateľovi povinný platiť žiadne nájomné, naopak nájomca mohol uzavrieť nájomnú zmluvu aj s treťou osobou bez obmedzenia. To sa aj stalo, keď dňa 04. 01. 2010 bola zároveň uzatvorená zmluva o nájme nehnuteľnosti medzi prenajímateľom Z. a nájomca Q., týkajúca sa parciel 6186/1 a 6186/33 s tým, že ročné nájomné bolo stanovené na sumu 17.264 eur + DPH.

8.5. Žalovaný 1/ ďalej súdu predložil platobný výmer č. X. zo dňa 06. 04. 2010 znejúci na M. a týkajúci sa dane z nehnuteľnosti za rok 2010.

8.6. Rovnako žalovaný 1/ súdu predložil výzvu na uzavretie kúpnej zmluvy z 28. 04. 2010 (č. l. 273) a rovnako výzvu na uzavretie kúpnej zmluvy zo dňa 23. 05. 2011 (č. l. 274) od navrhovateľa SSC.

8.7. Žalovaný 1/ preukázal svoje tvrdenie, že M. J. udelil plnú moc jeho otcovi B. Y., narodenému 14. 09. 1944 (č. l. 287) v znení: „Aby ho v celom rozsahu zastupoval pri všetkých právnych úkonoch týkajúcich sa pozemkov v mojom vlastníctve, uvedených na LV XXXX v k. ú. O., parc. č. KN C 6186/1 zastavané plochy a nádvoria o výmere 2.289 m² a parc. č. KN C 6186/33 - zastavané plochy a nádvoria o výmere 1.034 m², najmä ho splnomocňujem ku všetkým právnym úkonom spojených z prenájmu vyššie uvedených pozemkov pre ľubovoľného záujemcu o prenájom, ku všetkým právnym úkonom spojených s prenájomom vyššie uvedených pozemkov za účelom uzatvorenia nájomnej zmluvy s nájomcom Slovenská správa ciest, Investičná výstavba a správa ciest Košice, ku všetkým právnym úkonom súvisiacich s uzatvorením kúpnej zmluvy na vyššie uvedené pozemky a pri zmene vlastníckych práv na Katastrálnom úrade v Prešove. Plnomocenstvo je zo dňa 08. 11. 2011 a je zrejmé, že sa týka zostatkových parciel 6186/1 a 6186/33.

8.8. Žalovaný 1/ ďalej preukázal svoje tvrdenie o tom, že dňa 08. 11. 2011 bola uzatvorená nájomná zmluva medzi prenajímateľom M. J. a nájomcom SR - Slovenská správa ciest, týkajúca sa zostatkových parciel KN C č. 6186/1 a 6186/33, pričom táto zmluva bola podpisovaná za M. J. ako prenajímateľa splnomocnencom, a to B. Y. - otcom žalovaného 1/.

8.9. Ďalej žalovaný 1/ súdu predložil rozpisané čestné prehlásenie s nasledujúcim textom: „Dole podpísaný M. J., nar. XX. XX. XXXX, bytom N. XX, O., r. č. XXXXXX/XXXX osobne prehlasujem, že dlžím čiastku 65.000 eur“ (č. l. 98).

8.10. Žalovaný 1/ preukázal súdu, že sa pripravovala kúpna zmluva medzi predávajúcim V. L. a kupujúcim J. o odpredaji parciel KN C č. 6186/1 a č. 6186/33 za kúpnu cenu 70.000 eur.

8.11. Žalovaný 1/ ďalej súdu predložil „Dohodu o vzdaní sa práva“ (č. l. 310 - 313), uzatvorenú medzi M. J. a žalovaným 1/ a žalovaným 2/, z ktorej čl. I ods. 1 vyplýva, že M. J. je na základe kúpnej zmluvy zo dňa 07. 06. 2011 so SR - Slovenskou správou ciest ako kupujúcim, ktorej predmetom sú nehnuteľnosti zapísané na LV č. XXXX pre k. ú. O., parcela KN C č. 6186/40 a parcela KN C č. 6186/41 oprávnení v právnom postavení predávajúceho na prijatie peňažnej sumy zodpovedajúcej výške istiny 422.000 eur titulom kúpnej ceny. Podľa čl. II ods. 1 M. J. sa týmto výslovne vzdáva práva na peňažné plnenie voči T. Y. a rovnako voči Z. A., ďalej sa toto vzdanie týka práva nárokov z neho odvodených, práv a nárokov s ním súvisiacich, najmä nie však výlučne práva požadovať vydanie peňažného plnenia, uplatniť nárok na zaplatenie peňažného plnenia v konaní pred vecne a miestne príslušným súdom, postúpiť peňažné plnenie zmluvou o postúpení pohľadávky na tretiu osobu a podobne.

8.12. Žalovaný 1/ ďalej súdu predložil uznesenie KRPZ Prešov zo dňa 31. 03. 2014 o tom, že trestné stíhanie vo veci obzvlášť závažného zločinu podvodu na tom skutkovom základe, že „páchateľ dňa 07. 06. 2011 v O. na základe splnomocnenia od poškodeného M. J. uzavrel kúpnu zmluvu na pozemok parcela KN C č. 6186/40 a KN C č. 6186/41, pričom si ponechal kúpnu cenu vo výške 422.000 eur, a že páchatel' dňa 18. 11. 2011 v O., na základe splnomocnenia od poškodeného M. J. uzavrel nájomnú zmluvu č. XXXX/XXXX/XXXX na parcely alebo na parcelu KN C č. 6186/1 a ponechal si vyplatenú sumu 35.564,51 eura“ zastavuje z dôvodu, že skutok nie je trestným činom. Z tohto uznesenia vyplýva, že M. J. mal vypovedať, že nemal vedomosť o tom, že M.. T. Y. predal dva pozemky v jeho vlastníctve Slovenskej správe ciest. Čo sa týka zvyšných dvoch pozemkov, tieto M. J. previedol v januári 2012 darovacou zmluvou na V. L. ako vyrovnanie za zapožičané finančné prostriedky vo výške 65.000 eur, ktoré si požičal on ako aj jeho syn M. a tieto nemohli vrátiť. Tak sa rozhodli urobiť túto darovaciu zmluvu, a potom ako sa M.. T. Y. dozvedel o tejto darovacej zmluve v prospech V. L., mal sa mu začať vyhrážať likvidáciou, o čom M. J. urobil podanie formou trestného oznámenia na políciu, ktoré bolo dňa 19. 04. 2012 uznesením odmietnuté. Vo svojej výpovedi M. J. dňa 28. 03. 2014 ďalej uviedol, že zotrúva na vyhrážaní zo strany M.. Y., aj keď trestné oznámenie bolo odmietnuté. K dokladom, ktoré mu boli predložené pri výsluchu sa vyjadril, že boli podpísané zo strachu a nevie aký obsah z toho vyplynul. Doposiaľ sa však nepreukázalo ani neudialo žiadne vyhrážanie zo strany M.. Y.. Oznamovateľ nevlastní žiaden doklad o vyplatení finančnej hotovosti vo výške 1.550.000 Sk za kúpu predmetných parciel.

8.13. Čo sa týka dokladov oboznamovaných zo spisu 17C/57/2012, ide o prepis rozhovoru medzi M.. Y., M. J., jeho synom a advokátom B.. Y. v reštaurácii U Greka, pričom stretnutie sa malo odohrať dňa 15. 02. 2012. Pre túto vec je pre súd podstatné to, že predmetné stretnutie sa týkalo nehnuteľností, a to pozemkov KN C č. 6186/1 a 6186/33, teda tých pozemkov, ktoré M. J. previedol na úhradu dlhu seba a svojho syna V. L.. Z rozhovoru uvedených osôb je zrejmé, že M. J. žiadnym spôsobom nepopiera v tomto konaní vznesené tvrdenia žalovaného 1/ o tom, že pôvodné pozemky medzi nimi boli prevedené iba naoko (fiktívne), aby ich žalovaný 1/ uchránil pri rozvodovom konaní pred svojou manželkou. Zároveň je zrejmé, že žalobca si nikdy nárok na výnos z predaja parciel KN C č. 6186/40 a 6186/41 nerobil, naopak nádejal sa, že pán Y. mu z peňazí za predaj týchto pozemkov zaplatených poskytne nejakú percentuálnu províziu. Z rozhovoru je zároveň zrejmé, že spor medzi M.. T. Y. a M. J. sa týkal len parciel, ktoré boli M. J. prevedené na úhradu dlhov jeho a jeho syna V. L., a teda parciel z prevodu, ktorých žalovaný 1/ nemal žiaden prospech a pociťoval to ako stratu svojho majetku v rozpore s tým, čo bolo medzi ním a žalobcom dohodnuté. Žalobca žiadne z týchto tvrdení nepopiera a na tomto stretnutí sa hľadal spôsob ako zabezpečiť majetkové nároky žalovaného 1/ a jeho stratu spôsobenú tým, že pozemky iba naoko prevedené na žalobcu sa dostali do vlastníctva a do držby V. L.. Preto sa zvažovalo podpísanie uznania záväzku, prípadne pôžičky s možnosťou pána J. splácať ju žalovanému 1/. Zároveň si z tohto rozhovoru možno urobiť obraz aj o charaktere žalobcu, ktorý na vyrovnanie svojich dlhov a dlhov svojho syna použil majetok, o ktorom vedel, že je naňho prevedený iba naoko, ale žiadnym spôsobom nechcel ohroziť svoj skutočný majetok, a to rodinný dom v E.. Vzhľadom na tento dôkaz súd považoval za nepotrebné zúčastnených aktérov vypočúvať, keďže skutočnosti týkajúce sa vzťahu žalobcu a žalovaného 1/ a ich pomeru k parcelám KN C č. 6186/40 a č. 6186/41 neboli žiadnym spôsobom zo strany právneho zástupcu žalobcu urobené spornými a zároveň z tohto rozhovoru je

zrejme, že ak by sa mali udiat' aj nejaké vyhrážky, tieto vyhrážky by boli prednesené v súvislosti s parcelami 6186/1 a 6186/33, ktoré vlastnícky skončili u V. L.. Tieto parcely a nič s nimi spojené nie je predmetom tohto konania, preto súd vykonávanie dokazovania účastníkmi tohto stretnutia ohľadom tvrdených vyhrážok nepovažoval za relevantné.

9. Aj z rozpísaného čestného vyhlásenia a tam uvedenej sumy 65.000 eur znova vyplýva, že toto čestné vyhlásenie sa malo týkať parcel, ktoré vlastnícky skončili u V. L., a teda parcel, ktoré súvis s prejednávanou vecou nemajú. Súd je tak presvedčený, že žiadne vyhrážky zo strany žalovaného 1/ aj keby sa hypoteticky boli udiali, (čo v trestnom konaní preukázané nebolo), nesmerovali ku skutočnostiam týkajúcich sa naloženia s parcelami 6186/40 a 6186/41 tak, že tieto boli predané Slovenskej správe ciest. Tento záver je logický preto, že predsa z tohto predaja profitoval priamo ich skutočný vlastník - žalovaný 1/, preto z jeho strany nemalo zmysel sa kvôli uskutočnenému predaju nejakým spôsobom žalobcovi vyhrážať. Tu mu dáva za pravdu aj podpísaná dohoda o vzdaní sa práva, ktorá bola podpísaná potom, ako vo februári 2012 nemalo byť dopísané čestné vyhlásenie, a preto súd neverí tvrdeniam žalobcu, resp. jeho právneho zástupcu, že nevedel čo podpisuje. Ak sa totižto žalobca dokázal vzoprieť pánu Y. tým, že nepodpísal v 02/2012 čestné prehlásenie (týkajúce sa však „sporných parcel“, teda parcel, ktoré skončili u p. L. bez akéhokoľvek prospechu pre žalovaného 1/) potom súd nevidí logiku v tom, že podpísal dňa 19. 03. 2012 (teda neskôr) dohodu o vzdaní sa práva pred zamestnankyňou účtovníckej firmy robiacou žalovanému 1/ účtovníctvo bez toho, aby vyjadrovala aj jeho vôľu (pričom išlo o pozemky „nesporné“ s výnosom pre žalovaného 1/), a aby žalobca donútenie nejakým spôsobom pred ekonómkou prezentoval alebo to prezentoval pri overovaní podpisu. Podpis tejto dohody má teda súd za platný právny úkon urobený žalobcom so znalosťou veci a jeho zatajenie v podanej žalobe a tvrdenie o donútení resp. neznalosti toho, čo podpisuje považuje súd za účelové. Tvrdenie právneho zástupcu žalobcu o tom, že vo vzťahu k Slovenskej správe ciest, s ktorou žalovaný 1/ ako zástupca žalobcu konal, tento nikdy neprezentoval, že žalobca nie je skutočným vlastníkom by bol podľa súdu nelogický a nezmyselný, pretože by k uzatvoreniu zmluvy pre neisté právne postavenie s pravdepodobnosťou hraničiacou s istotou zo strany Slovenskej správy ciest neprišlo a žalovaný 1/ si uvedomoval, že prospech z tohto predaja skončí u neho. Poukázanie na takéto správanie žalovaného 1/ teda žalobcovi neprospieva.“

2.4. Vo vzťahu k samotnej „povinnosti výsluchu strany sporu“ v tomto spore žalobcu, súd prvej inštancie uviedol: „Podľa NS SR sp. zn. 9Cdo/103/2021 - len súd však rozhodne, ktorý z označených (navrhnutých) dôkazov vykoná (porov. § 185 ods. 1 CSP). Uvedené predstavuje prejav zákonnej právomoci súdu korigovať návrhy strán na vykonanie dokazovania, sledujúc tak rýchly a hospodárny priebeh konania a súčasne zabezpečiť, aby sa zisťovanie skutkového stavu dokazovaním držalo v mantineloch predmetu konania, a aby sa neuberalo smerom, ktorý z pohľadu podstaty prejednávanej veci nie je relevantný. Podľa R 21/2017: Povinnosť uskutočniť výsluch strany civilného sporu nie je absolútna. Ak súd nevykoná dôkaz výsluchom sporovej strany, bez ďalšieho nedochádza k porušeniu práva na spravodlivý proces. Podľa NS ČR sp. zn. 32Cdo/4892/2010 - Výslech účastníka řízení je jedním z důkazních prostředků sloužících k prokázání tvrzení účastníka a nemůže sloužit k realizaci jeho procesních práv. Rozhodne-li soud o věci samé bez výslechu účastníka, nejedná se o takový postup, kterým by účastníku byla odňata možnost jednat před soudem; neprovedení tohoto důkazu mu nijak nebrání vyjádřit se k věci či k ostatním provedeným důkazům. Zatímco přednesy a jiné procesní úkony slouží k tomu, aby účastník mohl uvést svá tvrzení, navrhopvat důkazy, vyjadřovat se k dokazování a k právní stránce věci a realizovat další svá procesní práva nebo plnit své procesní povinnosti, je výslech účastníka řízení (§ 131 OSŘ) jedním z důkazů (důkazních prostředků) sloužících k prokázání tvrzení účastníka (§ 120 odst. 1 OSŘ). Výslech účastníka řízení má tak postavení jednoho z řady v úvahu přicházejících důkazů (důkazních prostředků), jimiž soud zjišťuje skutkový stav věci. Při výslechu se účastník řízení vyjadřuje k rozhodným skutečnostem (ke skutečnostem významným pro skutková zjištění); tento výslech neslouží a nemůže sloužit k realizaci jeho procesních práv účastníka. Rozhodne-li proto soud o věci samé bez výslechu účastníka, nemůže se v žádném případě jednat o takový postup, kterým by účastníku byla odňata možnost jednat před soudem, přičemž neprovedení tohoto důkazu mu nijak nebrání vyjádřit se k věci (§ 118 odst. 1 OSŘ) či k ostatním provedeným důkazům (§ 123 OSŘ).“

11.2. Je zřejmé, že žalobca nerozlišuje medzi skutkovými tvrdeniami strany sporu a dôkazným

prostriedkom - výsluchom strany sporu. V prejednávanej veci žalobca žiadne skutkové okolnosti týkajúce sa veci samej, teda skutkové okolnosti znamenajúce popretie podstatných tvrdení žalovaného 1/ uvedených vyššie neurobil. Výsluch strany sporu ako dôkazný prostriedok prichádza do úvahy výnimočne a to v prípade, ak strana sporu pre ňu rozhodujúce skutkové okolnosti nemá ako preukázať inak (listina, výsluch svedka, odborné vyjadrenie a pod.). Keďže tu neboli žiadne skutkové okolnosti žalovaným včas a riadne tvrdené, nebolo ho ani na čo vypočuť a to bol hlavný dôvod zamietnutia návrhu na jeho výsluch. ...

12. Pokiaľ ide o námietku nezákonnosti vykonania dôkazu prečítaním prepisu rozhovoru osôb zúčastnených na stretnutí v reštaurácii u Greka, právny zástupca žalobcu pravdepodobne narážal na skutočnosť, že záznam bol vyhotovený utajeným spôsobom v rozpore s § 11 a nasl. OZ o ochrane osobnosti. Podľa čl. 16 ods. 2 CSP „súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci nezohľadňuje skutočnosti a dôkazy, ktoré boli získané v rozpore so zákonom, ibaže vykonanie dôkazu získaného v rozpore so zákonom je odôvodnené uplatnením čl. 3 ods. 1“.

Z uvedeného možno dospieť k záveru, že vykonanie nezákonne získaného dôkazu nie je kategoricky vylúčené a za určitých okolností bude možné ho použiť. Za akýsi rámec alebo vodidlo pri určovaní toho, či nezákonný dôkaz súd pripustí alebo nie, možno považovať čl. 3, ktorý preferuje teleologický výklad, ktorý musí byť zároveň ústavnokonformný, ako aj eurokonformný. A tým sa možno vrátíme k judikatúre ESLP, ktorá požaduje, aby konanie ako celok bolo spravodlivé. Súd teda bude musieť posudzovať každú jednu zložku súdneho konania a celé konanie spoločne v celom kontexte. Základným kritériom, ktorý má viesť k rozhodnutiu o použiteľnosti či nepoužiteľnosti záznamu rozhovoru zaznamenaného súkromnou osobou bez vedomia nahrávanej osoby ako dôkaz v príslušnom konaní, je pomerenie chránených práv a záujmov, ktoré sa v tejto súkromnej sfére stretávajú a kde sa štát stáva arbitrom rozhodujúcim o tom, ktorý z týchto záujmov bude v danom konkrétnom strete prevažujúcim, pričom hodnotenie použiteľnosti či nepoužiteľnosti takto zadovážených informácií sa bude vykonávať podľa procesných noriem, ktoré však len vymedzujú pravidlá pre to, ako zistiť náležitým spôsobom skutkový stav a nájsť „materiálne“ právo, teda rozhodnúť o vlastnom predmete sporu. Stret záujmu na ochrane osobnosti toho, koho prejav je bez jeho súhlasu zaznamenávaný, so záujmom na ochrane toho, kto tento prejav zachytáva a neskôr použije, nemožno však riešiť vo všeobecnej rovine. Pri spornom rozhovore nešlo podľa súdu o čisto osobný rozhovor, týkajúci sa intímnej sféry žalobcu. Jednalo sa skôr o majetkové aktivity. Postup žalovaného 1/ považuje súd za logický, keďže vychádzal z toho, že žalobca porušil ich dohody a napriek skutočnosti, že vedel, že je vlastníkom iba fingovaným, použil takéto fingované vlastníctvo na vyrovnanie vlastných dlhov, čím žalovanému 1/ vznikla škoda nie menej ako 65.000 eur. Keďže tu bol predpoklad, že pri prípadných súdnych konaniach bude žalobca tvrdiť to, čo aj tvrdí (a teda, že je vlastníkom skutočným), potreboval mať žalovaný 1/ dôkaz o ich dohode, ktorá bola ústna, a ktorá sa týkala fingovaného prevodu vlastníctva. Keďže žalovaný 1/ potreboval získať takéto dôkazy a z prepisu rozhovoru vyplýva, že jeho tvrdenia o fingovanom prevode vlastníctva žalobca potvrdil, považuje súd vykonaný dôkaz za prípustný.

2.5. Súd prvej inštancie skonštatoval, že po zhodnotení všetkých dôkazov, v ich časovej a vecnej súvislosti robí záver, že pokiaľ ide o kúpnu zmluvu uzatvorenú medzi žalovaným 1/ a žalobcom, ktorým boli prevedené pôvodné parcely KN C č. 6186/1 a č. 6186/33, má takéto právny úkon za skutočne urobený naoko, za právny úkon simulovaný, a teda neplatný podľa § 37 OZ (Právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.). Pre tento záver svedčia nasledujúce skutočnosti:

- zmluva bola uzatvorená deň pred tým ako skutočne zo strany exmanželky žalovaného 1/ bol podaný návrh na rozvod,
- kúpna cena napriek deklarácii v zmluve podľa súdu vyplatená nebola a nebola žalovaným 1/ ani žalovaná. Za celý čas konania zo strany žalobcu nebolo popretá a už vôbec nie preukázaná nepravdivosť tvrdenia žalovaného 1/ o tom, že žalobca bol v nepriaznivej finančnej situácii. Žalobca teda žiadnym spôsobom nepreukázal, že kúpnu cenu skutočne vyplatil,
- vo svojich podaniach žalobca neurobil sporným ani tvrdenie žalovaného 1/ o tom, že boli najlepší priatelia, a že zmluva bola uzatvorená za účelom chrániť majetok žalovaného 1/. Žalobca sa len uspokojil s tvrdením, že kúpnu zmluvu považuje za platnú,
- ďalšími dôkazmi o pravdivosti tvrdení žalovaného 1/ sú neobmedzené plné moci, pričom takéto

neobmedzené plné moci v sebe subsumujú aj oprávnenie prevziať kúpnu cenu, prípadne platené nájomné a pravdivosť jeho tvrdení je ďalej preukazovaná aj oboznamovanou nájomnou zmluvou. Súd si nevie predstaviť, žeby skutočný vlastník nehnuteľností (v zjavnej finančnej tiesni), ktorého hlavným cieľom je mať prospech z ich užívania inými osobami, by nájomnú zmluvu uzatváral bezodplatne s tým, že príjem z ďalšieho užívania tejto nehnuteľnosti bude patriť výlučne nájomcovi,

- z rozhovoru u Greka vyplynulo, že žalobca si nárok na kúpnu cenu nerobí, dúfal len v nejakú odmenu, že žalovanému 1/ prevodom pozemkov na seba pomohol.

- dohoda o vzdaní sa práva bola žalobcom napriek jeho finančným ťažkostiam ale s vedomosťou, že postupoval v rozpore s dohodou so žalovaným 1/ pri zvyšných 2 pozemkoch podpísaná,

- naopak v prospech opačného záveru, žalobca žiadnu relevantnú skutočnosť netvrdil a už vôbec nepreukázal.

„15. K tvrdeniu žalobcu o neplatnosti kúpnej zmluvy uzavretej s SSC, ak by bola neplatná kúpna zmluva medzi žalobcom a žalovaným 1/ súd uvádza, že v rámci riešenia tejto otázky ako otázky predbežnej dospieva k záveru, že tomu tak je. Žalovaní tak nie sú vo veci pasívne vecne legitimovaní a samostatný dôvod nedostatku pasívnej legítimácie žalovaného 2/ je aj v tom, že išlo iba o platobné miesto.“

2.6. Podľa § 255 ods. 1, § 257 a § 262 ods. 1 CSP úspešným žalovaným priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

3. Krajský súd v Prešove (ďalej aj „odvolací súd“), na odvolanie žalobcu, rozsudkom z 9. apríla 2024 sp. zn. 23Co/7/2023 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil (§ 387 ods. 1, 2 CSP) a žalovaným priznal nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

3.1. Odvolací súd mimo iného uviedol, že: „8. Súd prvej inštancie správne zistil skutkový stav a správne vo veci rozhodol, odvolací súd sa s jeho rozhodnutím stotožňuje. Súd prvej inštancie správne uzavrel, že kúpna zmluva, na základe ktorej žalobca nadobudol vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam od žalovaného 1/, bola neplatná z dôvodov uvádzaných v rozsudku. Toto je podstatná právna skutočnosť, na ktorej súd prvej inštancie založil svoje rozhodnutie. Z dôkazov, ktoré vykonal súd prvej inštancie, tento záver aj podľa názoru odvolacieho súdu vyplýva.“

9. Nepriamym dôkazom neplatnosti kúpnej zmluvy, na základe ktorej žalobca nadobudol vlastnícke právo k predmetným nehnuteľnostiam od žalovaného 1/ a súčasne samostatným dôvodom na zamietnutie žaloby bola uzavretá dohoda o vzdaní sa práva založená v spise (č. l. 310 spisu). Táto dohoda jednak nepriamo potvrdzuje závery súdu prvej inštancie o tom, že žalobca sa nestal skutočným vlastníkom predmetných nehnuteľností a zároveň je aj samostatným dôvodom na nepriznanie žalovanej sumy - keby totiž žalobca vlastníkom týchto nehnuteľností bol, nemôže mu byť plnenie požadované žalobou priznané, pretože sa svojho práva vzdal.

10. Vo vzťahu k dohode o vzdaní sa práva súd prvej inštancie nesprávne nevykonával výsluch žalobcu, ktorý bol navrhnutý k tvrdeniu žalobcu o tom, že uzavretie tejto dohody nebolo z jeho strany slobodné. Preto výsluch žalobcu doplnil odvolací súd na pojednávaní dňa 09. 04. 2022. Z výsluchu žalobcu vyplynulo, že potvrdil to, čo uviedol vo vyjadrení teda, že bol nútený k podpisu tejto dohody a nepodpísal ju slobodne, pretože sa mu žalovaný 1/ vyhrážal, avšak z vykonaných dôkazov hodnotených vo vzájomných súvislostiach nevyplýval záver o tom, že žalobca bol naozaj k tomuto nútený, že sa mu žalovaný 1/ vyhrážal, a že nebolo jeho slobodnou a vážnou vôľou takúto dohodu podpísať. Z vykonaných dôkazov vyplynulo, že uznesením z 31. 3. 2014 bolo zastavené trestné stíhanie pre čin, ktorého sa mal dopustiť žalovaný 1/, pričom z odôvodnenia tohto rozhodnutia vyplýva, že žalobca aj v tomto konaní poukazoval na vyhrážanie zo strany žalovaného 1/ v súvislosti s predmetným prevodom pozemkov, aj keď trestné oznámenie bolo odmietnuté a vyhrážanie nebolo preukázané. Aj žalobca svojim výsluchom potvrdil, že trestné oznámenie na žalovaného 1/ podával, a že bolo odmietnuté. Záver o tom, že žalobca sa žalovanému vyhrážal vyplýva len z výsluchu žalobcu, žalovaný túto skutočnosť popiera a z vykonaných dôkazov vyplýva, že tieto tvrdenia žalobca uvádzal pred orgánmi polície viackrát a tieto neboli preukázané ani pred orgánmi polície.

11. Vnútorne prežívanie žalobcu ako skutočnosť dôležitá pre rozhodnutie (v tomto prípade strach žalobcu zo žalovaného 1/ pri uzatváraní dohody o vzdaní sa práva) nemôže byť preukázaná len výsluchom žalobcu, ale musí vyplývať aj z iných dôkazov, pretože inak by sa tvrdenie žalovaného stávalo dokázanou skutočnosťou. Toto vnútorné prežívanie sa muselo v danom čase a situácii prejavovať, a žalobca mohol a mal včas navrhnúť dôkazy o tom, že jeho rozhodnutie podpísať dohodou o vzdaní sa práva nebolo slobodné a vážne, ale bolo výsledkom strachu zo žalovaného 1/. Za takéto dôkazy by bolo možné považovať výsluch svedkov, ktorí boli prítomní pri stretnutí žalobcu a žalovaného 1/, tento návrh bol však predložený súdu neskoro a nebolo ho možné vykonať, pretože by to bolo v rozpore so zásadou koncentrácie konania (§ 153 CSP). Bez vykonania týchto dôkazov nie je možné konštruovať akýkoľvek skutkový stav, je potrebné vychádzať z vykonaných dôkazov, z ktorých vyhrážanie žalovaného 1/ žalobcovi nevyplýva.

12. Odvolací súd poukazuje na to, že žalobca na jednej strane podával na žalovaného 1/ trestné oznámenie a vypovedal proti nemu, odmietol podpísať uznanie dlhu, (teda konal vnútorne slobodne proti deklarovaným záujmom žalovaného 1/) a na druhej strane tvrdí, že dohodu o vzdaní sa práva podpísal (a svoj podpis následne overil u notára) preto, lebo sa mu žalovaný 1/ vyhrážal (teda nedokázal konať vnútorne slobodne). Takéto vyjadrenie je samo osebe nedôveryhodné, pretože obava zo žalovaného 1/ sa v konaní žalobcu prejavuje len niekedy. Toto vyjadrenie navyše bolo vyvrátené aj inými vykonanými dôkazmi (orgány polície napriek oznámeniu žalobcu nezistili vyhrážanie žalovaného 1/ voči žalobcovi).

13. Ďalšie žalobcom navrhované dôkazy k tvrdenému vyhrážaniu žalovaného 1/ žalobcovi pri uzatváraní dohody o vzdaní sa práva nebolo možné vykonať z dôvodu, že boli navrhnuté až na pojednávaní, a teda by to bolo v rozpore so zásadou koncentrácie konania (§ 153 CSP). Podľa názoru odvolacieho súdu bolo možné prihliadať na dôkazy, ktoré navrhol právny zástupca žalobcu vo svojom podaní zo dňa 01. 09. 2022, pretože tieto návrhy boli doručené súdu pred pojednávaním a bolo možné ich vykonať bez ujmy na rýchlosti a hospodárnosti konania. Žalobca navrhol výsluch ďalších svedkov až na pojednávaní, čo už malo vplyv na rýchlosť a hospodárnosť konania. Žalobca vedel, že platnosť dohody o vzdaní sa práva je sporná, nemal teda dôvod otáľať s dôkazmi týkajúcimi sa tejto skutočnosti.

14. Zamietnutie žaloby proti žalovanému 2/ je vecne správne. Okrem toho, že nebol preukázaný nárok žalobcu, nebol ani preukázaný žiaden právny dôvod vyplývajúci zo žaloby, na základe ktorého mal žalovaný 2/ povinnosť plniť žalobcovi. Na základe pokynu žalovaného 1/, ako vtedajšieho konateľa žalovaného 2/, bola kúpna cena, ktorej sa žalobca v tomto konaní domáha, poukázaná na účet žalovaného 2/, čo však nemení nič na závere, že predmetné finančné prostriedky prijal žalovaný 1/ a nezakladá to povinnosť žalovaného 2/ voči žalobcovi.

15. Vecne správny je aj výrok o trovách konania, ktorý zodpovedá výsledku konania. Aj keby žalovaným nevznikli trovy konania, nemá to žiaden vplyv na správnosť rozhodnutia o nároku na náhradu trov konania a správne súd prvej inštancie priznal trovy konania žalovanému 1/ aj žalovanému 2/ rade, pretože súd prvej inštancie nemusel mať vedomosť o tom, či a aké trovy im vznikli.

16. Vykonanie dôkazu prepisom nahrávky zo stretnutia v pohostinstve u Gréka zo dňa 15. 02. 2012 nebolo vykonaním nezákonného dôkazu, odvolací súd sa stotožňuje so súdom prvej inštancie, že sa jednalo o stretnutie skôr majetkového charakteru (nie súkromného) a bolo možné tento dôkaz vykonať. Vykonanie tohto dôkazu navrhol žalovaný 1/, ktorý predložil prepis tohto stretnutia. Ak by sa aj tento dôkaz nevykonával, nemalo by to vplyv na konečné rozhodnutie, lebo zistený skutkový stav vyplýva aj z ďalších dôkazov.

17. Predĺženie lehoty na navrhnutie dôkazných prostriedkov do dňa 12. 06. 2022 (do konkrétného dňa bez ohľadu na termín prevzatia oznámenia súdu o predĺžení lehoty) malo kapacitu porušiť práva žalobcu, odvolací súd však považoval za riadne navrhnuté všetky dôkazy, ktoré žalobca oznámil súdu prvej inštancie do termínu pojednávania, a teda žalobca neutrpel žiadnu ujmu následkom uvedeného postupu súdu prvej inštancie. Odvolací súd doplnil dokazovania v potrebnom rozsahu na základe návrhov žalobcu vykonaných včas.

18. Súd neporušil práva žalobcu ani zásadu rovnosti zbraní, pretože pri žiadosti o predĺženie lehoty na predloženie dôkazov postupoval rovnako u žalobcu aj žalovaného 1/ - lehotu predĺžil rovnakým spôsobom (do určitého dátumu). Súd žalovanému 1/ lehotu predĺžil do 20. 05. 2022 (č. l. 159), lehota je predĺžená o cca 7 dní. Súd žalobcovi predĺžil lehotu do 12. 6. 2022 (č. l. 189) o cca 16 dní. Výzva na predloženie dôkazov bola potrebná z toho dôvodu, že konanie začalo pred účinnosťou CSP, kedy ešte neplatili ustanovenia o koncentrácii konania. Pokiaľ by súd nevyzval strany sporu na predloženie dôkazov, mohli by strany dôkazy navrhnúť aj na pojednávaní, čo by konanie zbytočne predĺžilo. Súd takto vyzval obe strany.

19. Skutkové závery súdu o neplatnom uzavretí zmluvy medzi žalobcom a žalovaným 1/ vyplývajú z vykonaného dokazovania. Záver o neplatnom uzavretí zmluvy nevyplynul len z výpovede žalovaného 1/, ale zo súhrnu vykonaných dôkazov, ktorý vyplývajú z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie. Nasvedčuje tomu aj správanie sa žalobcu, ktorý ako zapísaný vlastník umožnil žalovanému 1/ nakladať s nehnuteľnosťou ako so svojou (na základe nájomnej zmluvy z 4. 1. 2010 mohol žalovaný 1/ prenajímať túto nehnuteľnosť bez obmedzení zo strany žalobcu a nemusel ako nájomca platiť žiadne nájomné). Aj keď formálne k zmene vlastníka došlo (zápisom v katastri nehnuteľností), zároveň bolo preukázané, že nebolo úmyslom žalobcu a žalovaného 1/ založiť trvalú a skutočnú zmenu vlastníctva.

20. Súdom prvej inštancie prijaté tzv. „spravodlivé usporiadanie vzťahov“ je možno akceptovať ako snahu súdu o spravodlivé rozhodnutie veci s netypickými prvkami. Aj odvolací súd sa stotožňuje s tým, že na základe zisteného skutkového stavu nebolo možné žalobcovi priznať žalovanú sumu, pretože žalobca nebol vlastníkom predmetnej nehnuteľnosti, ale jej vlastníkom bol žalovaný 1/.

21. Je pravda, že prejudiciálne posúdenie otázky platnosti zmluvy medzi žalobcom a žalovaným 1/ spochybňuje aj zmluvu uzavretú medzi SR - Slovenskou správou ciest a žalobcom dňa 16. 6. 2011 a teoreticky otvára žalovanému 1/ cestu v vlastníckej žalobe proti SR. Či žalobca takýto spor začne a s akým výsledkom je len hypotéza, ktorá neovplyvňuje rozhodnutie v tejto veci. Odvolací súd je však toho názoru, že ak by žalobca vlastnícku žalobu proti SR podal, nemohol by v nej byť úspešný, pretože priznanie takéhoto práva by bolo v rozpore s dobrými mravmi.

22. Odvolací súd zdôrazňuje, že ak by aj žalobca platne nadobudol predmetné nehnuteľnosti, nebolo by možné žalobcovi tento nárok priznať, pretože sa tohto práva vzdal dohodou zo dňa 14. 3. 2012.

23. Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok postupom podľa § 387 ods. 1 CSP, vrátane vecne správneho výroku o trovách konania, potvrdil.

24. O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 396 ods. 1 CSP a priznal úspešným žalovaným 1/ a 2/ nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %. Výšku trov konania určí súd prvej inštancie samostatným uznesením.“

4. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie, jeho prípustnosť vyvodzoval z § 420 písm. f) CSP. Navrhol zmeniť rozsudok odvolacieho súdu a žalobe vyhovieť alternatívne zrušiť dovolaním napadnutý rozsudok odvolacieho súdu a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4.1. Dovolací dôvod v zmysle § 420 písm. f) CSP vymedzil tým, že odvolací súd neučinil príslušné dôsledky z toho, že súd prvej inštancie prihliadal na dôkazy navrhnuté v podaní žalovaného 1/ doručeného súdu až 23. mája 2022 i keď vo výzve súdu bola lehota len do 20. mája 2022. V druhej výzve z 26. mája 2022 bola žalovanému poskytnutá výzva ešte o 7 dní od jej doručenia na označenie listín zo spisu, ktoré sa majú vykonať. Dňa 7. júna 2022 žalovaný 1/ doručil súdu rozsiahle podanie s novými návrhmi, tvrdeniami a dôkazmi, a to po uplynutí druhej výzvy. Za ďalšie porušenie procesných práv označil postup odvolacieho súdu, ktorý na pojednávaní 9. apríla 2024 vypočul žalobcu len k dohode o vzdaní sa práva i keď v žalobe bol žalobca navrhnutý aj k výsluchu iných okolností. Napokon žalobca namieta, že súd nemal splnené podmienky pre vykonanie dôkazu - prečítaním prepisu nezákonného zvukového záznamu zo stretnutia v pohostinstve „U Gréka“ spísaného žalovaným 1/. Prípustnosť

dovolania voči výroku o trovách odvolacieho konania v rozsudku odvolacieho súdu dovolateľ vyvodzuje z nesprávnej aplikácie ustanovenia § 257 CSP, keď podľa jeho názoru pomery žalobcu (majetkové, osobné a iné) odôvodňujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“ alebo „dovolací súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu treba odmietnuť. Na odôvodnenie uvedeného záveru dovolací súd uvádza nasledovné:

6. Podľa § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné sú vymenované v § 420 a § 421 CSP.

7. Z hľadiska ústavného aspektu treba rešpektovať právomoc najvyššieho súdu ústavne konformným spôsobom vymedzovať si prípustnosť vecí v konaní o dovolaní a vychádzať z toho, že v prvom rade je vecou najvyššieho súdu určovať si koncepciu interpretácie prípustnosti mimoriadnych opravných prostriedkov, a to za predpokladu, že táto nie je nepriateľská z hľadiska ochrany základných práv a slobôd.

8. Dovolanie treba považovať za mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného sporového konania osobitné postavenie. Dovolanie nie je „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nesmie byť vnímaný (procesnými stranami, ani samotným dovolacím súdom) ako tretia inštancia, v rámci konania ktorej by bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie odvolacieho súdu z akýchkoľvek dôvodov a hľadísk.

9. O všetkých mimoriadnych opravných prostriedkoch platí, že narušenie princípu právnej istoty strán, ktorých právna vec bola právoplatne skončená, musí byť vyvážené sprísnenými a jasne čitateľnými podmienkami prípustnosti. Právnu úpravu dovolania, ktorá stanovuje podmienky, za ktorých môže byť výnimočne prelomená záväznosť už právoplatného rozhodnutia, nemožno interpretovať bezbreho; namieste je skôr zdržanlivý (uvážený) prístup.

10. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšej inštancie, sa v civilnom sporovom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých môže súd konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania, vrátane odvolacieho konania. Na týchto záveroch zotrváva aj súčasná rozhodovacia prax najvyššieho súdu.

11. Dovolací súd považuje za prospešné opakovane pripomínať, že dovolanie nepredstavuje opravný prostriedok, ktorý by mal slúžiť na odstránenie nedostatkov pri ustálení skutkového stavu vecí. Dovolací súd nemôže v dovolacom konaní formulovať nové skutkové závery a rovnako nie je oprávnený preskúmať správnosť a úplnosť skutkových zistení, už len z toho dôvodu, že nie je oprávnený prehodnocovať vykonané dôkazy, pretože (na rozdiel od súdu prvej inštancie a odvolacieho súdu) v dovolacom konaní nemá možnosť vykonávať dokazovanie, nie je súdom skutkovým. Dovolaním sa preto nemožno úspešne domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi prvej a druhej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Na hodnotenie skutkových okolností a zisťovanie skutkového stavu sú povolané súdy prvej a druhej inštancie ako skutkové súdy a nie dovolací súd, ktorý je v zmysle § 442 CSP viazaný skutkovým stavom, tak ako ho zistil odvolací súd a jeho prieskum skutkových zistení nespočíva v prehodnocovaní skutkového stavu, ale len v kontrole postupu súdu pri procese jeho zisťovania (porov. I. ÚS 6/2018).

12. V dôsledku viazanosti dovolacími dôvodmi (§ 440 CSP) dovolací súd neprejednáva (ex officio) dovolanie nad rozsah, ktorý dovolateľ vymedzil v dovolaní uplatnený dovolací dôvod; ide o posilnenie

dispozičného princípu v dovolacom konaní (deetatizáciu dovolania), pri plnom rešpektovaní autonómie a zodpovednosti dovolateľa, pri rozhodovaní o tom, či podá dovolanie, aký dovolací dôvod uplatní a akým spôsobom ho vymedzí. S tým súvisí aj procesná pasivita dovolacieho súdu, ktorý pri prípadných vadách dovolania tieto pri riadnom zastúpení dovolateľa nenapráva.

13. Dovolací súd konštatuje aj to, že dovolacie konanie má od účinnosti Civilného sporového poriadku povahu typického „advokátskeho procesu“, a to nielen vzhľadom na znenie sporového poriadku. Spracovaniu dovolania a celkovej kvalite zastupovania dovolateľa musí advokát, dovolateľ, ktorý má vysokoškolské vzdelanie druhého stupňa, ale aj zamestnanec dovolateľa, ktorý je právnická osoba nevyhnutne venovať zvýšenú pozornosť. Dovolací proces je v porovnaní s predchádzajúcou právnou úpravou podstatne rigoróznejší a odborne náročnejší. Z hľadiska posúdenia prípustnosti dovolania je teda podstatné správne vymedzenie dovolacích dôvodov spôsobom upraveným v zákone (§ 431 až § 435 CSP), a to v nadväznosti na konkrétne, dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu. Pokiaľ nie sú splnené procesné podmienky dovolacieho konania a predpoklady prípustnosti dovolania, nemožno dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu podrobiť vecnému preskúmaniu v dovolacom konaní.

14. Dovolacím dôvodom je nesprávnosť vytýkaná v dovolaní (porovnaj § 428 CSP). Pokiaľ nemá dovolanie vykazovať nedostatky, ktoré v konečnom dôsledku vedú k jeho odmietnutiu podľa § 447 písm. c) a f) CSP, je (procesnou) povinnosťou dovolateľa vysvetliť v dovolaní, z čoho vyvodzuje prípustnosť dovolania a označiť v dovolaní náležitým spôsobom dovolací dôvod (§ 420 alebo § 421 CSP v spojení s § 431 ods. 1 CSP a § 432 ods. 1 CSP).

15. Žalobca vyvodzuje prípustnosť svojho dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces.

15.1. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplýva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jej právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ňou predpokladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jej vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ňou navrhnutých dôkazov súdom a dožadovať sa ňou navrhnutého spôsobu hodnotenia vykonaných dôkazov (viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03). Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky.

15.2. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle tohto ustanovenia nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady znátočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3Cdo/41/2017, 3Cdo/214/2017, 8Cdo/5/2017, 8Cdo/73/2017).

15.3. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP, sú a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu znemožňujúci procesnej strane, aby svojou procesnou aktivitou uskutočňovala jej patriace procesné oprávnenia.

15.4. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle ustanovenia § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca, a ktoré (porušenie) tak zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou práva. Ide napr. o právo na verejné prejednanie sporu za prítomnosti strán sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom, právo na zastúpenie zvoleným zástupcom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutie spravodlivosti).

16. Žalobca vyvodzujúc prípustnosť dovolania z ustanovenia § 420 písm. f) CSP namieta, že súd prvej inštancie prihliadal na dôkazy navrhnuté v podaní žalovaného 1/ doručeného súdu až 23. mája 2022 i keď vo výzve súdu bola lehota len do 20. mája 2022. V druhej výzve z 26. mája 2022 bola žalovanému poskytnutá výzva ešte o 7 dní od jej doručenia na označenie listín zo spisu, ktoré sa majú vykonať. Dňa 7. júna 2022 žalovaný 1/ doručil súdu rozsiahle podanie s novými návrhmi, tvrdeniami a dôkazmi, a to po uplynutí druhej výzvy.

16.1. Z obsahu spisu vyplýva, že žalovaný 1/ dňa 19. mája 2022 doručil súdu podanie - oznámenie dôkazov rešpektujúc výzvu súdu o predĺžení lehoty na vyjadrenie do 20. mája 2022 (č. l. 161- 162 spisu). Na doplnenie podania súd žalovanému 1/ určil lehotu 7 dní vo výzve z 26. mája 2022 doručenej 1. júna 2022 (doručenka k výzve na č. l. 163 spisu založená na č. l. 189 spisu). Žalovaný doplnil svoje podanie písomným podaním doručeným súdu osobne 7. júna 2022 (viď č. l. 213 spisu), teda včas (v súdom určenej lehote od prevzatia výzvy - do 8. júna 2022). Tvrdenie dovolateľa, že žalovaný 1/ svoje návrhy podal po lehote vo výzvach súdu nezodpovedá obsahu spisu. V dôsledku nenaplnenia premisy dovolateľa o oneskorených podaniach žalovaného 1/ neobstoja ako relevantné ani jeho nadväzujúce tvrdenia o porušení procesných práv dovolateľa.

17. Za ďalšie porušenie procesných práv dovolateľ označil postup odvolacieho súdu, ktorý na pojednávaní 9. apríla 2024 vypočul žalobcu len k dohode o vzdaní sa práva i keď v žalobe bol žalobca navrhnutý aj k výsluchu iných okolností.

17.1. Dovolateľ týmto atakuje spôsob vykonania dôkazu výsluchom žalobcu i keď sa neodvoláva na porušenie konkrétneho procesného ustanovenia CSP. To akým spôsobom súd vykonáva a vyhodnocuje jednotlivé dôkazy, na ktoré prihliadne a v akej miere, je vždy vecou konajúceho súdu. Výkonanie výsluchu sporovej strany upravuje § 195 CSP. V dovolaní sa nenamieta, aby postup odvolacieho súdu mal byť v rozpore s uvádzaním zákonným ustanovením. Nespokojnosť s tým, že žalobca nebol odvolacím súdom vypočutý aj k iným okolnostiam môže dopadať na úplnosť zistenia skutkového stavu veci. Nedostatočne zistený skutkový stav veci, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu; nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu konania v zmysle § 420 písm. f) CSP (1Cdo/41/2017, 2Cdo/232/2017, 3Cdo/26/2017, 4Cdo/56/2017, 5Cdo/90/2018, 3Cdo/94/2018, 6Cdo/69/2020, 9Cdo/209/2020). Pri posudzovaní ústavnosti tohto právneho názoru nedospel ústavný súd (II. ÚS 465/2017) k záveru o jeho ústavnej neudržateľnosti. Neúplne zistený skutkový stav veci, ktoré dovolateľ naznačuje v dovolaní (ohľadom zistení súdov o skutočnostiach zakladajúcich záver o neopodstatnenosti žaloby) nie je v rozhodovacej praxi odvolacieho súdu považované za vadu zmätočnosti, ktorá by zakladala prípustnosť dovolania. Z prieskumnej povahy dovolacieho konania a z charakteru dovolacieho konania vyplýva, že dokazovanie sa v ňom nevykonáva a dovolaciemu súdu ani neprislúcha prehodnocovať dôkazy vykonané v konaní na súdoch nižšej inštancie. Dovolaním sa nemožno domáhať revízie skutkových zistení urobených súdmi nižšej inštancie ani prieskumu nimi vykonaného dokazovania. Dovolateľom tvrdené nesprávne hodnotenie dôkazov nie je preto spôsobilé založiť bez ďalšieho zmätočnosťnú vadu v zmysle § 420 písm. f) CSP.

18. Dovolateľ tiež namieta, že súd nemal splnené podmienky pre vykonanie dôkazu - prečítaním prepisu nezákonného zvukového záznamu zo stretnutia v pohostinstve „U Gréka“ spísaného žalovaným 1/.

18.1. Podľa dovolateľa išlo o dôkaz, na základe ktorého bola žaloba zamietnutá. Z rozhodnutia súdu prvej inštancie bodu 8.13. vyplýva, že predmetný prepis sa netýka kúpnej zmluvy, z ktorej si žalobca v tomto spore uplatňuje peňažný nárok, a ktorej predmetom boli parcely KN C č. 6186/40 a č. 6186/41 (išlo o iné parcely - KN C č. 6186/1 a č. 6186/33, ktoré žalobca previedol na V. L.). Odvolací súd v bode 16., 21. a 22. rozhodnutia uzatvára, že ani prípadné nevykonanie tohto dôkazu nemalo vplyv na konečné rozhodnutie. Zdôraznil, že ak by aj žalobca platne nadobudol predmetné nehnuteľnosti, nebolo by možné žalobcovi tento nárok priznať, pretože sa tohto práva vzdal dohodou zo 14. marca 2012. Z uvedeného možno vyvodiť, že odvolací súd i súd prvej inštancie medzi prípadným nesprávnym procesným postupom súdu (vykonaním nezákonného dôkazu) a ich rozhodnutím nenachádza žiadnu príčinnú súvislosť. Dovolateľ otázku nedostatku príčinnej súvislosti nastolenú odvolacím súdom nevyvracia ani nespochybňuje. Pokiaľ súdne rozhodnutie obstoja z viacerých popri sebe stojacích dôvodov (nenadobudnutím vlastníctva žalobcom a vzdaní sa práva žalobcom), potom pre úspešné

uplatnenie dovolania nestačí spochybníť len niektoré z nich.

19. Prípustnosť dovolania voči výroku o trovách odvolacieho konania v rozsudku odvolacieho súdu dovolateľ vyvodzuje z nesprávnej aplikácie ustanovenia § 257 CSP, keď podľa jeho názoru pomery žalobcu (majetkové, osobné a iné) odôvodňujú dôvody hodné osobitného zreteľa.

19.1. Pokiaľ dovolateľ mienil namietat' nesprávne právne posúdenie otázky náhrady trov konania (napr. ohľadom správnej aplikácie § 257 CSP), dovolací súd pripomína, že v zmysle § 421 ods. 2 CSP dovolanie podľa § 421 ods. 1 písm. a) až c) CSP nie je prípustné, ak odvolací súd rozhodol o odvolaní proti uzneseniu o nároku na náhradu trov konania (§ 357 písm. m) CSP). Napokon je potrebné uviesť i to, že prípadné nesprávne právne posúdenie veci nie je prípustným dovolacím dôvodom v zmysle § 420 písm. f) CSP.

20. Pokiaľ dovolateľ nedostatočné odôvodnenie rozhodnutia, jeho (ne)preskúmateľnosť, či arbitrárnosť vyvodzuje od nesprávneho právneho posúdenia veci dovolacím súdom. Pre takýto prípad je potrebné uviesť i to, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia, správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli, nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f) CSP nezakladá. Ako vyplýva aj z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06, 9Cdo/293/2021, 9Cdo/185/2021). Súd nemusí dať odpoveď na každú námietku účastníka, ale len na takú, ktorá je pre vec podstatná.

21. Na základe uvedeného dospel dovolací súd k záveru, že dovolanie žalobcu nie je podľa § 420 písm. f) CSP prípustné, preto ho odmietol podľa § 447 písm. c) CSP.

22. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

23. Toto uznesenie bolo prijaté senátom najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.